

Tomasz Matuszak

Sprawozdanie z konferencji naukowej "Pomorze w systemie obrony Polski w okresie międzywojennym i po II wojnie światowej", Słupsk, 28.11.2003 r.

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne 6, 475-476

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Tomasz Matuszak

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ „POMORZE W SYSTEMIE OBRONY POLSKI W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM I PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ”, SŁUPSK, 28.11.2003 R.

W dniu 28 listopada 2003 roku w Słupsku odbyła się konferencja naukowa poświęcona roli Pomorza w systemie obrony Polski w latach 1918–1939 i po 1945 roku. Organizatorem konferencji był Zakład Historii Wojskowej Instytutu Historii Pomorskiej Akademii Pedagogicznej. W konferencji wzięli aktywny udział licznie przybyli goście, reprezentujący poza gospodarzami zarówno środowiska ściśle naukowe, jak i przedstawiciele Marynarki Wojennej i Straży Granicznej. Instytut Historii Filii Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim w sposób czynny, z wystąpieniami w postaci referatów reprezentowali prof. dr hab. Maciej Szczurowski i mgr Tomasz Matuszak. Konferencję przy udziale władz PAP otworzył Kierownik Zakładu Historii Wojskowej PAP prof. Tadeusz Kmiecik, który również przewodniczył obradom. Należy zauważyć, że jak na konferencję jednodniową program był bardzo bogaty w wystąpienia, ujęte w rozsądnie zaplanowanym programie.

Obrady rozpoczął dr Wiesław Łach referatem nt. *Pomorze w polskich planach wojennych w latach 1921–1925*. Kolejne dwa wystąpienia związane były z działalnością polskiego wywiadu wojskowego na terenie Wolnego Miasta Gdańska. Doktor Wojciech Skóra wygłosił referat mówiący o początkach działalności polskiego wywiadu w WM Gdańsku, natomiast mgr Marek Janik poświęcił swoje wystąpienie wywiadowi polskiemu działającemu na terenie WM Gdańska i jego roli jako elementu systemu obrony wybrzeża w 1939 roku. Materiał wygłoszony przez dr. Ireneusza Bienieckiego dotyczył stanu przygotowania formacji granicznych do obrony Półwyspu Helskiego w 1939 roku. Wystąpienie to przygotowane zostało przez referenta w oparciu o relację dowódcy IV batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza – Hel. Mjr mgr Wojciech Grobleski omówił sprawy związane z powstaniem i organizacją 8 dywizjonu samochodowego w Bydgoszczy z lat 1919–1935.

Problematyka kolejnych wystąpień poświęcona została między innymi zagadnieniom związanym z użyciem Marynarki Wojennej w okresie poprzedzającym bezpośrednio wybuch wojny, jak i w trakcie prowadzonych działań wojennych. Doktor Jarosław Tuliszka wygłosił referat, w którym zaprezentował zebrany materiał dowódców polskich okrętów podczas wojny polsko-niemieckiej 1939 roku. Uzupełnieniem tego referatu było wystąpienie dr. hab. Bogdana Zalewskiego, który przedstawił koncepcje użycia sił MW w obronie polskiego wybrzeża w latach 1920–1945. Tematykę lotniczą reprezentowały dwa kolejne referaty. Dr Andrzej Olejko z

Uniwersytetu Rzeszowskiego zaprezentował w sposób niezwykle interesujący działania polskiego lotnictwa morskiego w obronie wybrzeża w 1939 roku, natomiast mgr Tomasz Matuszak przedstawił próby, jakie miały miejsce w okresie międzywojennym, z zastosowaniem balonów wojskowych na wybrzeżu. Profesor Maciej Szczurowski wygłosił referat poświęcony artylerii WP w obronie wybrzeża na wiosnę 1945 roku.

W planie konferencji znalazły się też wystąpienia organizatorów konferencji, pracowników PAP. Profesor Tadeusz Kmieciak przygotował wystąpienie dotyczące wybranych wojskowych problemów Wolnego Miasta Gdańska, natomiast prof. Adolf Stachula zapoznał zebranych z doświadczeniami i wnioskami z pierwszego etapu rozminowania ziem polskich, które przedstawił na przykładzie 5 Mazurskiej Brygady Saperów. Doktor Andrzej Rossa poświęcił swoje wystąpienie prezentacji dziejów 8 pułku przeciwlotniczego w latach 1956–2000. Wystąpienia gospodarzy zamykał referat studenta historii PAP Pawła Kopczyka nt. *Twierdza Kołobrzeg w 1945 roku – mity a rzeczywistość*. Do niezwykle interesujących należy zaliczyć wystąpienie prof. zw. Jerzego Przybylskiego. Zostało ono poświęcone najnowszej historii polskiego wybrzeża, pod kątem wpływu NATO i Układu Warszawskiego na organizację obrony wybrzeża polskiego w latach 1949–1999.

Wygłaszane referaty zostały uzupełnione wystąpieniami byłych żołnierzy – saperów, którzy podzielili się ze słuchaczami swoimi wspomnieniami z rozminowywania kraju w latach 1945–1956. Głos zabrał m.in. płk rez. Bronisław Gulbicki.

Po zakończeniu intensywnych obrad, podsumowania i zamknięcia konferencji dokonał prof. Tadeusz Kmieciak. Należy zauważyć, że organizatorzy stanęli na wysokości zadania. Konferencja pomimo swego jednodniowego charakteru była niezwykle owocna. Przygotowane i wygłoszone przez referentów materiały przyczyniły się do wymiany informacji, poglądów i doświadczeń historyków wojskowości. Wystąpieniom z zainteresowaniem przysłuchiwali się zebrani na sali obrad studenci. Warto na koniec wspomnieć, że władze PAP zadeklarowały chęć wydania w najbliższym czasie drukiem materiałów pokonferencyjnych.